

**GÖTEBORGS IDEELLA
FOTBOLLDOMARKLUBB**
#GLÄDJE #STOLTHET #ANSVAR

Rapport Domarenkäten Göteborg

På våren efter att fotbollsäsongen 2015 avslutats gick Göteborgs Ideella Fotbollomarklubb (GIFDK) för första gången ut med “Domarenkäten” till sina medlemmar. Domarenkäten är framtagen av Daniel Wadlert och Bashar Hariri på uppdrag av GIFDK:s styrelse för att skapa en så klar bild som möjligt av medlemmarnas upplevelse av sin domarverksamhet.

Innehåll

- Sid 2 Inledning
- Sid 3 Syfte och Metod
- Sid 3-7 Analys och Diskussion
- Sid 8 Sammanfattning
- Sid 9 Slutsats
- Sid 9-10 GIFDK:s lösningsförslag
- Bilaga Resultat Domarenkäten 2015 (PDF)

Inledning

Att det är ett pressad och utsatt uppdrag att vara fotbollsdomare är förståeligt för såväl allmänheten som för den som ger sig in i domarskapet. Det är till och med så att både domarna och allmänheten inser att det ingår i domarskapet att utsättas för klagomål på de beslut som domaren tar. Men var gränsen går över vad som är befogade klagomål som framförs på ett respektfullt sätt, och vad som upplevas som kränkande behandling, hotfullt och/eller våldsamt, kan bara domaren själv avgöra?

Att vara fotbollsdomare kan vara ett helt fantastiskt uppdrag. I uppdraget som fotbollsdomare får vi några dagar eller kvällar i veckan se nya platser, vara fysiskt aktiva och har äran att leda en av Sveriges största folkrörelser. Dessutom så får vi ett fullt lagom arvode för uppdraget uppger domarna i Göteborg själva. I uppdraget ingår också att få träffahängivna föreningsmänniskor, ofta drivna av positivt idrottsliga, proffsiga och/eller ideella krafter, och som högt respekterar fotbollsfamiljens alla medlemmar. Där händer det ofta att vi blir bemötta på ett respektfullt och värdigt vis, från det att vi kommer till arenan och till det att vi lämnar den efter matchen, oberoende vilket lag som vunnit eller om det blivit oavgjort.

Men i uppdraget att vara fotbollsdomare kan det också ingå att bli bemött som ett nödvändigt ont som bara är där för att utföra maktmissbruk och/eller bara hämta arvodet. Det finns inget omklädningsrum eller någon som möter upp och välkomnar till arenan. Lagens pappersexercis får du alldeles för sent och är inte alls i sin ordning. Redan i den första sociala kontakten med ledare eller funktionärer klagas det över hur värdelös den förra domaren var eller hur jobbigt det är att fylla i spelarförteckning etc. I uppdraget kan det också ingå att redan från det allra första domslutet, och kanske till och med till ditt sista, höra hur fel du dömer och hur värdelös du är, såväl ifrån spelare, ledare som ifrån åskådarna. Det kan dessutom ingå i uppdraget att vilt främmande människor svär, visar nedlåtande gester, hotar och/eller hutter emot dig. Det händer också att det i domarskapet ingår att bli utsatt för direkt fysiskt våld på grund av din roll som domare.

Dessa båda sidor av domarskapet känner alla till att de existerar, och vissa menar till och med på fullaste allvar att detta är så det skall vara. Men nu har verkligheten kommit ikapp och fotbollsdomarbristen gör att matcher tvingas ställas in i vissa distrikt i Sverige. SVFF visar på tydliga signaler att distrikten ute i landet behöver bli bättre på att rekrytera nya domare samt se över domarens situation.

Självklart är GIFDK insatt i domarens situation och vill genom denna domarenkät skapa en tydligare bild av domarens verksamhet i Göteborg. GIFDK är bestämt angelägen att arbeta för domarens verksamhet och sedan kan vi bara hoppas att de övriga i fotbollsfamiljen både inser och aktivt kommer arbeta för en bättre arbetsmiljö för våra fotbollsdomare. För [“utan domare - ingen fotboll”](#)

Syfte

Domarenkäten är framtagen av GIFDK med syftet att skapa en bild av hur våra medlemmar upplevt sin verksamhet som fotbollsdomare under säsongen 2015. För att skapa en så tydlig bild som möjligt berör enkäten domarens upplevelse av sin verksamhet på flera områden, så som på den psykosociala arbetsmiljön, utbildnings/utvecklings områden samt ekonomiska och praktiska områden. Domarenkäten berör därmed fotbollsdomarens närmaste och viktigaste samarbetsparter, Göteborgs fotbollsförbund (GFF), och GIFDK), men dessutom innefattas vad som skulle kunna uppfattas som domarnas motparter, såsom spelare, ledare och åskådare i enkäten.

Metod

Enkäten är skapad som ett Google formulär och sändes ut till våra vid tidpunkten 247 medlemmar via mail. Enkäten är framtagen utefter många av konstens alla regler och har dessutom granskas av en specialist på kvantitativa undersökningar. Efter ett första utskick och två påminnelser så fick vi in 105 svar på enkäten, vilket ger en god grund för att med hjälp av mätetal se över fotbollsdomarens situation i Göteborg.

Enkäten består av tre avsnitt; Övergripande ekonomiska, praktiska och utvecklingsområden, Psykosociala arbetsmiljöfrågor för fotbollsdomaren och Feedback och utveckling av domarnas fackförening GIFDK. Totalt ställer vi 40 frågor som berör främst domarnas psykosociala arbetsmiljö, men enkäten berörde även mer administrativa och praktiska områden. När vi sammanställer svaren visar sig signaler som kan vara intressanta för det fortsatta arbetet, såväl för domarens situation i allmänhet som för göteborgsdomaren i synnerhet.

Analys och Diskussion

Här diskuteras vad som GIFDK anser vara speciellt intressant data som framkom i enkäten, dvs data som kan ge en fingervisning om *var verksamheten står* samt *vad som anses speciellt avgörande att arbetas mer strukturerat och målinriktat med för att förbättra göteborgsdomarens arbetsmiljö framöver*. GIFDK kommer dessutom, såväl löpande som uppstaplat i slutet av rapporten, med ett antal förslag på hur ett förbättringsarbetet kan se ut för att skapa en bättre arbetsmiljö för våra medlemmar.

Avsnitt 1 Övergripande ekonomiska, praktiska och utvecklingsmässiga områden.

I detta avsnitt fick vi inledningsvis bilden av att de som svarat på enkäten befann sig utspritt över hela åldersspannet (under 18 - över 35 år), men att göteborgsdomarna till största delen befinner sig mellan 18 och 35 år. Dessa siffror överraskar inte på något vis och ger troligvis en god bild av hur göteborgsdomarna ligger till åldersmässigt. Däremot visade det sig att hela 41,8% av domarna som svarat på enkäten endast dömt fotboll i 2år eller mindre, vilket är intressant data utifrån flera aspekter. Datan som visar på domarens unga ålder är särskilt intressanta för att det är just denna grupp domare som SVFF skickat specifika signaler ut till distrikten att det är extra viktigt att arbeta bättre kring, inte minst för att behålla inom domarskapet, eftersom det visat sig att många nybörjardomare slutar att döma fotboll inom två år. Men bilden av respondenternas ålder är också intressant eftersom det kan visa på att

göteborgsdomarna är inne i vad man kan kalla ett *generationsskifte*. I ett generationsskiftet när tidigare erfarenhet och kunskap försvinner ur verksamheten är det avgörande att ingången för de domare som skall ta över blir professionell för att hålla uppe kvalitén i verksamheten. Något som ytterligare indikerar på detta generationsskifte är att nästan 42% av domarna som svarat på enkäten dömer som HD som oftast på junior eller ungdomsnivå, och att 4 av 10 göteborgsdomare är under 25år. Därmed indikerar vår enkät att fotbollsdomaren är en ung och oerfaren individ, vilket gör att arbetsmiljöfrågorna inom denna grupp blir speciellt viktiga.

Positiva signaler som enkäten ger är att en majoritet av göteborgsdomarna (59%) anser att 2015 års fortbildningskurs/nybörjarkurs var *bra* eller *mycket bra* i relation till dess syfte och mål. Dock så anser nästan hälften (48%) att kostnaden av fortbildningskursen/nybörjarkursen i relation till innehåll och kvalitet 2015 var *hög* eller *mycket hög*. På SFDF:s rikskonferens konstaterades det att GFF har bland de dyraste kursavgifterna i landet på sina fortbildnings/nybörjarkurser. Om GFF har utrymme att dra ned kursavgiften utan att dra ned på kvalitet anser GIFDK att detta kan ses över, alternativt att förbundet reflekterar över hur kvalitén på kursen kan höjas ytterligare, t.ex genom att ta in remitterade och duktiga föreläsare, för leva upp till kursavgiften.

Däremot finns dock signaler på utbildnings- och utvecklingsområdena inom göteborgsdomarverksamheten som GIFDK ser som extra angeläget att arbeta med förbättring kring, inte minst när det gäller för att behålla våra nybörjardomare. För när det gäller huruvida vi stöttar och utvecklar våra göteborgsdomare när de dömer visar enkätens data på uppenbara brister. Enkäten visar att hela 21% av våra göteborgsdomare hade noll (0) besök av coach eller annan instruktör, och att 28% bara hade ett (1) besök av coach eller annan instruktör som tittade på dem som huvuddomare under säsongen 2015. När de dömde som AD var det ännu sämre siffror, då hela 39 % uppger att de inte hade något (0) besök av coach eller annan instruktör, och nästan 25% uppger att de bara hade ett (1) besök under säsongen 2015. Förslag på lösningar kan vara att tillföra resurser och/eller omstrukturera arbetet kring domarens uppföljning/utbildning under match, samt att återinföra sk fadderverksamhet. Detta område ser även GIFDK sig ha utvecklingspotential där man kan framarbeta ett sätt för GIFDK att vara mer närvarande för medlemmarna under matchsituation, vilket kan bidra till att fylla den lucka som medlemmarna idag upplever. På detta området finns pengar att söka ifrån SVFF/SISU.

Siffror som överraskar positivt är att en klar majoritet (79%) av göteborgsdomarna anser att *nivån på domararvodet är lagom eller högt*, vilket kan indikera att det inte är inom domarens ekonomiska ersättning som den största delen av arbetet för att förbättra domarens arbetsmiljö bör ligga. Däremot uppger hela 31% av göteborgsdomarna att *rutinerna kring utbetalningar av domararvoden fungerar dåligt eller mycket dåligt*. Dessutom uppger så många som 81% av domarna att *de under säsongen 2015 behövt kontakta en förening p.g.a att det inte fått sitt arvode enligt överenskommelse*. Att rutinerna kring utbetalning av arvode inte tycks fungera, samt att domare själva hör av sig till föreningar i detta ärende, kan inte bara påverka domarens arbetsmiljö negativt eftersom arbetet ökar i omfattning, det kan också skapa negativ och onödig kontakt mellan domare och förening, en kontakt som skulle kunna bidra till föreningarnas ibland påtalade bild av att domararna bara dömer för pengarna. Förslag på lösning inom dessa områden är att se över rutiner och information kring utbetalning av domararvode, och där GIFDK gärna ser att GFF tar ett större ansvar gentemot föreningarna för att bättre stötta domarna när det gäller den ekonomiska ersättningen. I dagsläget råder dessutom oklarheter huruvida domaren själv skall ta kontakt med föreningarna, en sak står i dokument och en annan sak, dels sägs mellan ansvariga och domare, och dels sker i verkligheten. Sammanfattningsvis

så anser GIFDK att GFF bör arbeta mer informellt och proaktivt än reaktivt gentemot problemet.

En klar majoritet (62%) av göteborgsdomarna upplever att GFF stöttar dem i deras domarroll, vilket är positivt. Men det är dock 16% av domarna som inte upplever det stödet från förbundet, och kanske än mer anmärkningsvärt är att 21% av göteborgsdomarna inte tycks känna till vilken roll förbundet har när det kommer till att stötta dem i deras domarroll. Förslag på utveckling på detta området är en ökad närvaro från förbundet ute på arenorna samt att förbättra informationen om vilken roll som GFF har och tydliggöra på vilket sätt förbundet kan stötta domaren i deras uppdrag. Det finns 16st kommentarer från domare, under fråga 12 i enkäten (se bilaga), med många bra tips på hur domarna anser att detta arbete kan förbättras. En medlem skriver t.ex att *Arbeta mer tydligt emot föreningarna med info och utbildning*, och en annan beskriver mer de mjuka värdena såhär:

Väldigt simpelt, komma ut och kolla på dig som domare lite oftare när man dömer så man oftare kan få respons. Att man någon gång får samtala med en mentor/coach/liknande som frågar hur det går och vad man har för tankar kring framtid/dåtid/nutid. Man skall helt enkelt känna sig viktig.

Även när det kommer till huruvida göteborgsdomarna upplever att deras coach stöttar dem i deras domarroll är det en klar majoritet (70%) som upplever att de är stöttade, men att det även finns utvecklingspotential på detta område framgår av att 25% inte upplever att de blir stöttade samt, att 5% upplever sig inte känna till vilken roll coachen har i deras domarroll. Förslag på lösning här blir liknande som för hur GFF kan utveckla sitt arbete för att stötta domaren i deras roll. Positivt är att det med all säkerhet förhåller sig så att dessa frågor går hand i hand, vilket innebär att en förbättring på ett av dessa områden kommer att lyfta även det andra. Kommentarer och tips på hur domarna själva tror att stödet kan bli bättre när det gäller coachernas verksamhet hittar ni över 20st under fråga 16 i enkäten. En medlem som på ett bra sätt sammanfattar den utvecklingspotential som uttrycks skrev *Egentligen vet jag inte riktigt hur eller om min coach stöttar mig, vet bara att jag har en väldigt vag kontakt med honom.*

Avsnitt 2 Psykosociala arbetsmiljöfrågor för fotbollsdomaren

Inom detta oerhört viktiga område när det kommer till domarens samlade arbetsmiljö, nämligen den psykosociala miljö som våra medlemmar upplever i sin roll som domare, slås vi direkt av att 2 domare av 10 (20%) uppger att de blivit utsatta för hot eller våld under säsongen 2015. Att så många som 20% av våra medlemmar i göteborgsfotbollen blir utsatta för hot eller våld i sin roll som domare, ser GIFDK som ett mycket allvarligt arbetsmiljöproblem. När det dessutom visar sig att en majoritet (52,4%) göteborgsdomarna uppger att de *känt sig kränkta i sin roll som domare* under säsongen 2015, blir bilden av domarens psykosociala arbetsmiljö fullständigt oacceptabel och mycket oroande anser GIFDK. Den tolkningen gör vi trots att det går att diskutera ifall den definition som vi uppger i enkäten av vad det innebär att kränka någon kan uppfattas som för skral *“Att kränka någon är att behandla en person nedsättande i ord eller handling.”* Ordet kränkt är vedertaget och innehar en tydlig negativ värdeladdning som innebär att den drabbade parten upplever sin värdighet som förlorad. Det ingår i våra mest grundläggande rättigheter om människolivets okränkbarhet, och det råder nolltolerans av kränkande behandling inom det demokratiska samhället.

I enkäten framgår att det är näst intill *lika mycket ledare och åskådare som spelare som tycks utsätta våra medlemmar för hot, våld och/eller kränkande behandling* (se fråga 18 och 20), vilket indikerar att detta påvisade arbetsmiljöproblem omfattar fotbollsfamiljen samtliga medlemmar. Därför föreslår GIFDK att lösningen på detta problem kräver omfattande, målinriktat, strukturerat och av samtliga berörda aktörer samordnat attitydsförändringsarbete. Men GIFDK menar att ansvaret för att driva på detta arbete bör ligga på SVFF samt de de lokala förbunden som i vårt fall är GFF. En grundläggande aspekt på detta problemet kan också vara att kränkande behandling i olika former blivit mer eller mindre norm inom fotbollen. Det tycks liksom *hör liksom till* att klaga på domaren eller skratta och håna domare och/eller motståndaren.

När det kommer till huruvida våra medlemmar upplever sig diskriminerade i sin roll som domare under säsongen 2015 så är det positivt att hela 90% av göteborgsdomarna uppger att de *aldrig upplevt sig utsatta för diskriminering*. Men eftersom det självklart också skall råda nolltolerans mot all sorts diskriminering bör även detta område diskuteras anser GIFDK. För det visade sig ändå att 3,8% (4 av 105) medlemmar uppgav att de känt sig diskriminerade p.g.a sitt kön, och att lika många upplever sig diskriminerade p.g.a etnicitet. För GIFDK är detta åtta medlemmar för många som i sin roll som domare upplever sig diskriminerade. Även inom detta område är det i högsta grad åskådarna (89%), men också ledarna (67%) och spelarna (67%) som medlemmarna upplever bidra till att de känner sig illa till mods i sin roll som domare (på denna fråga kan svarfrekvensen överstiga 100% pga flersvarsmöjligheten). Något som är extra anmärkningsvärt inom detta område är att två av göteborgsdomarna uppger att de diskriminerats av sin coach, och att lika många uppger att det är en domarkollega som tycks fått dem att känna sig diskriminerade. Som lösning på detta, visserligen begränsade men en dock existerande problem, föreslås att samtliga medlemmar i fotbollsfamiljen informeras om att det förekommer att göteborgsdomare faktiskt känner sig diskriminerade p.g.a av kön och/eller etnicitet. Att denna problematik existerar samt är aktuell visat sig mycket tydligt genom den uppmärksammade träningsturnering för barn inför säsongen 2016 i Göteborg då en domare upplevde sig så kränkt och diskriminerad, inte minst p.g.a av sitt kön, att hon lämnar en match i tårar och senare även slutar att döma fotboll helt. (<http://www.gp.se/sport/fotboll/1.3033096-15-arig-domare-hanad-till-tarar-akte-hem>)

En klar majoritet (runt 63%) av göteborgsdomarna upplever att attityden *ofta* är god till dem som domare såväl före, under som efter match. Däremot går det att utläsa att attityden gentemot domaren upplevs som sämst under att matchen spelas. Andelen domare som upplever att spelarna och ledarna *ibland* har en god attityd till dem som domare nästan fördubblas (från 12,4 till 22,7%), samtidigt som att andelen som upplever att attityden *sällan* är god mer än tio dubblas (från 1%-10,3%), när vi jämför spelarnas och ledarnas attityd till domaren före kontra under matchen. Samtliga av dessa förändrade procentenheter (21%), mot en uppvisad sämre attityd under matchen, förflyttas från att domaren *alltid* upplever en god attityd, till att de endast *ibland* eller *sällan* upplever att spelare och ledare har en god attityd till dem som domare under matchen. Dessa siffror kan verka självklara, eftersom det är under matchen som pressen ökar på domaren. Men det är också under matchen som domaren skall göra de viktigaste och direkt avgörande besluten och då också helst skall uppleva att attityden är god, eller till lika uppleva att spelare och ledare respekterar domarens roll. Denna kopplingen blir extra tydlig när näst intill hälften av domarna (47,6%) uppger att den största orsaken till att det gått mindre bra för dem i en match är spelarnas och ledarnas attityd till dem som domare. Därmed visar det sig att ett attitydsförändringsarbetet som riktas mot domarens situation under att matchen är igång skulle göra mest effekt såväl på domarens psykosociala arbetsmiljö som på domarens

prestation. Förslag på attitydsförändrande arbete kan vara att införa en obligatorisk ledarutbildning (som t.e.x innebandyförbundet har) och/eller att föreningarna uppmanas att ha en domaransvarig i föreningarnas styrelse eller kansli.

Avsnitt 3 Feedback och utveckling av domarnas fackförening GIFDK

Inom detta området önskar GIFDK lokalisera medlemmars förtroende för domarklubben, hur de upplever klubbens arbete samt vad klubben skall arbeta extra med framöver.

Glädjande var att 64% av de medlemmarna som svarade på enkäten upplever att GIFDK stöttat dem i deras domarroll, dock finns utvecklingspotential då nästan 1 av 10 medlemmar inte upplever sig fått den stöttning de önskat av klubben. Men vad som skickade en tydligare signal till klubbens fortsatta arbete var att hela 26% av medlemmar uppger att de *inte vet domarklubben roll*. På denna frågan fick vi flertalet tips av våra medlemmar som klubben absolut kommer att arbeta vidare med, som t.ex. att vara mer närvara medlemmarna ute på matcher samt att göra reportage från våra medlemmar som dömer på gräsrotsnivå. Även när det gäller förtroendefrågan så är det glädjande att nästan 85% uppger att de har förtroende för GIFDK. Men självklart så ser styrelsen utvecklingspotential i att fem medlemmar (4,8%) uppger att de inte har förtroende för domarklubben samt att även på denna fråga uppger medlemmar (10.5%) att de inte vet vad domarklubbens roll. Inom båda områdena har klubben redan påbörjat ett arbete med att täppa till dessa luckor. Men framför allt så har klubben diskuterat hur vår roll i domarens verksamhet bättre kan förmedlas såväl till våra medlemmar som till övriga fotbollsfamiljen.

På frågan vad våra medlemmar anser *att klubben skall jobba extra med framöver* så har flest medlemmar (hela 57%) angett att arbetsmiljöfrågorna, som t.ex attityder, hot och våld, är det viktigaste området som klubben bör engagera sig i. Detta är också det område som styrelsen i nuläget diskuterar mest på mötena att mycket av arbetet såväl nu som framöver kommer att handla om. Redan påbörjat arbete är b.l.a. genomförandet av denna enkät för att skapa ett tydligt mätetal som dels kan ligga till grund för påvisandet av situationen med domarens arbetsmiljö, och dels kan bidra till ett förhoppningsvis mer engagerat, strukturerat och målinriktat arbete ifrån alla parter. Klubben har dessutom påbörjat ett arbete med en ideell organisation som heter "Våga vara domare" (<https://www.facebook.com/vagavaradomare/>) som också registrerat domarnas allt försämrade arbetsmiljö inom flera av de stora idrotterna i Sverige. Men även när det gäller områden som utveckling (ex. klassificering och coachernas roll), utbildningsfrågor (ex. fortbildning och stegutbildningar) samt arvodesfrågor (ex. arvodesnivå och betalningsavtal) uppger medlemmarna som centrala områden vilket också är frågor som alltid finns med i GIFDK:s agenda.

Sammanfattning

Domarenkäten som 105 av våra medlemmar svarat på ger positiva signaler som till t.ex. att göteborgsdomarna upplever att domararvodet ligger på en lagom nivå samt att det anser att kvalitén på fortutbillningen är bra. Men domarenkäten visar också **att två fotbollsdomare av tio känner sig hotade eller blir utsatta för våld, samt att fler än hälften uppgav att de känner sig kränkta** sin roll som domare. Något som ökar den samlade bilden av domarens negativa arbetsmiljö är **att våra medlemmar upplever sig sakna stöd och information ifrån för domaren viktiga samarbetspartners**, vilket inte minst indikeras i det höga antalet som uppger att de under säsongen 2015 inte haft någon från stödjande eller utbildande karaktär på plats under match. Allvaret med domarens arbetsmiljöproblem tilltar ytterligare när enkäten dessutom visar **att vår domarkår är relativt ung samt att nästan hälften bara dömt fotboll i 2 år eller mindre**.

Att domarens arbetsmiljöproblem innefattar samtliga av fotbollsfamiljens medlemmar framgår också tydligt genom att våra medlemmar **uppger att det näst intill är lika mycket ledare och åskådare som spelare som de upplever utsätter dem för hot, våld och/eller kränkande behandling i deras roll som domare**. Därmed vilar lösning på denna kraftigt olämpliga psykosociala arbetsmiljö för göteborgsfotbollsdomaren på **att hela fotbollsfamiljen i Göteborg går samman och kraftfullt arbetar för en attitydsförändring** gentemot domaren.

Det råder inget tvivel om att vår domarenkär bekräftar den problematiska situation fotbollsdomaren har, vilket också under den senaste tiden uppmärksammats inom flera olika områden. I SVT:s undersökning uppger flera allsvenska domare att de funderat på att sluta de senaste två åren på grund av hot. ”De ringde min fru och sa att de skulle ta mig, de skulle slå ihjäl mig helt enkelt”, säger före detta elitdomaren Peter Fröjdfeldt till SVT Sport. Men enligt GIFDK så är det *bara toppen av ett isberg som visar sig*. <http://www.svt.se/sport/fotboll/hot-mot-allsvenska-domare>

Och när en ung föreningsdomare blir hånad till tårar i en träningsturnering för barn så visar sig problematiken innefatta såväl den absoluta toppen som gräsrotsnivån för fotbollsdomare. Att vi fotbollsdomare tenderar att få utstå en stundtals mycket hotfull och respektlös behandling har dessvärre blivit mer regel än undantag. Men vad det betyder det för verksamheten i stort? <http://www.gp.se/sport/fotboll/15-%C3%A5rig-domare-h%C3%A5nad-till-t%C3%A5rar-%C3%A5kte-hem-1.6043>

Slutsats

Fotbollsdomarens utsatthet är sedan tidigare känt och har över tid oroat GIFDK. Men omfattning av detta arbetsmiljöproblem som våra medlemmar uppvisar genom domarenkäten är svårt att förstå innebörden av. Första slutsatsen som GIFDK drar är att våra medlemmar blir utsatta för avsevärd och på flera sätt negativt påverkande psykosocial arbetsmiljö på flera områden.

Vår enkät kan visserligen bara svara specifikt för göteborgsfotbollsdomaren, men GIFDK är övertgad om att denna rapport dessutom kan tala för fotbollsdomaren i allmänhet. Det har dessutom säkert inte undgått någon om problematiken kring den samlade kulturen runt fotbollsverksamheten i Sverige, såväl på elit- som på gräsrotsnivå. Det rapporteras om problematiskt läktarklimat med hot och våld, det rapporteras om föräldrar som slåss med varandra, hånar eller hotar domare eller motståndare. Därmed kan de arbetsmiljöproblem som GIFDK konstaterat att våra medlemmar upplever bara visa sig vara toppen av ett isberg av större och omfattande block av tunga och destruktiva attitydsproblem.

Därmed drar GIFDK slutsatsen att om inte detta uppenbara och allvarliga arbetsmiljöproblem som våra göteborgsdomare tydligt visat på i vår enkät kraftigt förbättras **så hotar det att förgöra hjärtat i vårt land största folkrörelse**, nämligen fotbollen! Vissa kanske skulle kalla denna slutsats överdramatiserad, men för GIFDK som med *glädje, stolthet och ansvar* älskar och försvarar fotbollen, så blir slutsatsen fullständigt befogad, verklighetsanpassad och seriös.

GIFDK:s lösningsförslag för ökad kunskap och förståelse mellan fotbollsfamiljens olika medlemmar.

Alla medlemmar i fotbollsfamiljen, så som SVFF, lokalförbunden, GIFDK, föreningarna, domarna, spelarna och åskådarna, kommer tillsammans behöva ta sitt ansvar när det gäller att förbättra domarens arbetsmiljö. Men här listar GIFDK ett antal förslag på åtgärder och möjliga ansvarstagande organisationer:

1. SVFF och/eller lokalförbunden skapar och genomför en *obligatoriska ledarutbildning* för ledare som skall verka inom tävlingsfotbollen. Självklart anser GIFDK att fotbollens regelbok går igenom, men dessutom föreslår vi att det i denna utbildning berörs likabehandlingsvetenskap, genus pedagogik, utvecklingspsykologi mm, gränsen går vid ambitionerna hos SVFF, lokalförbunden och föreningarna för att utveckla såväl kvalitén som kulturen inom fotbollens gräsrot. I denna utbildning skulle ett inslag dessutom vara att ledarna dömer någon form av tävlingsmatch, allt för att öka förståelsen för de olika rollerna. Titta på innebandyförbundet, de har någon form av obligatorisk ledarutbildning.

2. SVFF, lokalförbunden, föreningarna och/eller domarklubbarna skulle kunna anordna *cuper för domarlag* (domarklubbarna runt om i landet har egna lag). Och i dessa cuper kunde

föreningarna spelare, ledare och/eller publik/föräldrar dömt dessa matcher. Konceptet har GIFDK testat och kallat "*Ombytta roller*", se reflektioner från ledare och spelare här:

3. SVFF, lokalförbunden och/eller domarklubbarna utvecklar/tar fram sk *ligor för föreningar/lag som är goda förebilder för fotbollen* genom gott arbete inom alla plan, inte minst genom att skapa god atmosfär kring matcherna såväl för domar, åskådare som för motståndare. Dessa föreningar som plockas fram skall premieras rejält såväl genom bekräftelse, ekonomi och publicitet, för det är dessa föreningar som är fotbollens framtid. GIFDK genomförde ett sådant upplägg 2015 där det utifrån domarnas perspektiv utsågs fyra föreningar som under säsongen stuckit ut när det gäller hur de agerat i helhet kring sina matcher, se projekt upplägg här:

4. Lokalförbunden och/eller domarklubbarna kan återinför/utveckla *träffarna mellan domarna och föreningarnas ledare/lagkaptener* i de olika serierna innan säsong. I detta forum kan nya fokuspunkter tas upp, kunskap utbytas och förståelse för de olika rollerna ökas. GIFDK vet att detta redan existerar både regionalt och lokalt i vissa fall så goda exempel finns, men säkert finns inom detta forum utvecklingspotential, inte minst inom GFF:s där det bör införas igen.

5. SVFF och lokalförbunden bör kräva att det *i varje förenings styrelse/ledning skall finnas en ledamot/person som har det yttersta ansvaret kring domarfrågor*. När förbund kontaktar en förening kring en domarfråga så bör det finnas en specifik kontaktperson. De föreningar som inte insett att domaren är en essentiell medlem i fotbollsfamiljen och att dennes ärenden bör behandlas professionellt, skall från förbunden få denna förståelse. Visa på föreningar som är goda exempel inom detta arbete och se hur de jobbar.

6. Domarklubbarna och eller lokalförbunden kan återinföra/utveckla den sk *fadderverksamheten* inte minst för den unga och nya domaren. I denna verksamheten kan såväl andra domare som övriga medlemmar i fotbollsfamiljen, dels stötta och utveckla domaren, och dels utveckla förståelsen för varandras roller inom fotbollen.

7. GFF skulle kunna samarbeta med GIFDK med att exempelvis bidra med kostnadsfri LDO kurs för ett antal medlemmar som dels ökar kunskapen och dels öka deras känsla av delaktighet, samtidigt skulle detta arbetssätt kunna bidra till den lucka som medlemmarna uttrycker finns när det gäller förbundets stöd i matchsituation.

Resultat

Se bilaga (PDF)

Författare: Daniel Wadlert (vice ordförande GIFDK)